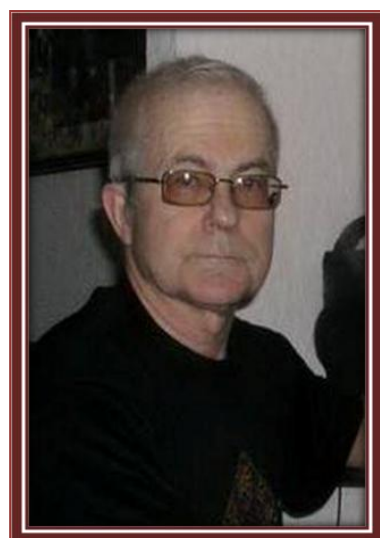
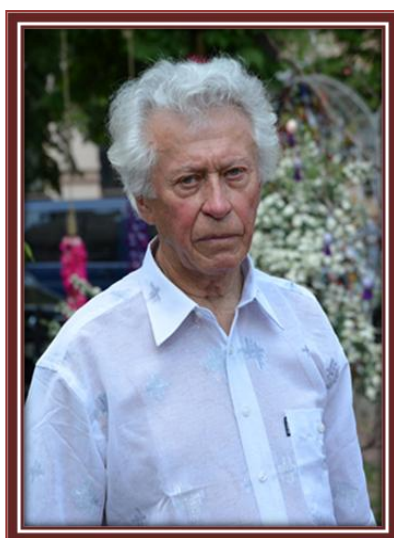
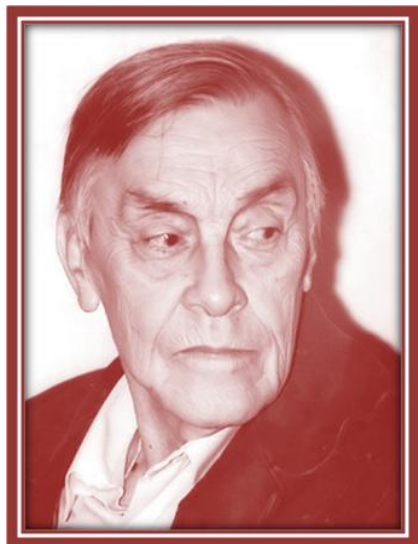
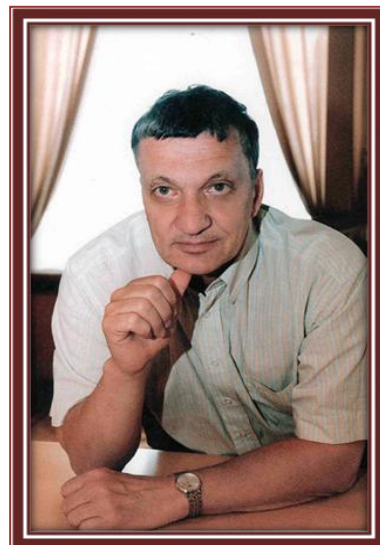
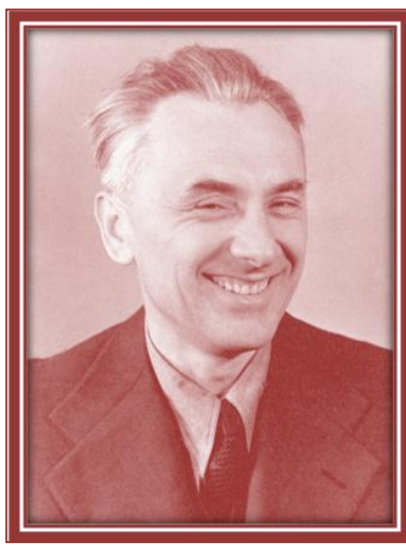

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка
Відділ інформаційно-бібліографічних послуг та красзнавства

Календар знаменних і пам'ятних дат
краю на 2017 рік

Кропивницький
2016

Січень

1 – 75 років від дня народження **Ковалю Юрія Андрійовича** (1942) – прозаїка. Народився в м. Новомиргороді. Член НСПУ (1970). У збірках, оповідань і новел «Віднайдена фея» (1965), «Зелена Україна» (1966), «Гармонія» (1969) домінують мотиви людяності, дружби, кохання, неповторності дитячого світу.

4 – 85 років від дня народження **Косяченка Віктора Трохимовича** (1932) – критика, літературознавця. Народився в с. Червоне Гайворонського району. Упорядник трьох збірників сатири та гумору, дослідник української сатири ХХ ст.

5 – 95 років від дня народження **Принцева Юзефа Янушевича** (1922-1989) – письменника, драматурга, кіносценариста. Народився в м. Єлисаветграді.

8 – 73 річниця визволення м. Кропивницького від німецького окупаційного режиму.

13 – 140 років від дня народження **Мацієвича Лева Макаровича** (1877-1910) – конструктора, корабельного інженера, одного з перших вітчизняних льотчиків. Народився в смт Олександрівка на Кіровоградщині.

13 – 70 років (1947) від дня народження **Руденко Емілії Матвіївни**, художниці декоративно-прикладного мистецтва. Автор gobelenів «Богдан Хмельницький», «Корифеї українського театру» (1979), «Думи мої, думи» (1984), «Світ книги» (1985) та ін.

28 – 65 років (1952) від дня народження (м. Євпаторія) **Кир'янової Любові Григорівни**, живописця і педагога. З 1977 року працює в художній школі імені О. Осмьоркіна. Виконала більше 30 портретів творчої інтелігенції нашого міста. Пише ікони для місцевих храмів. Автор картин: «Друзі» (1978), «Автопортрет з сином» (1984), «Листопад» (1992) та ін.

30 – 125 років від дня народження **Бондаренка Григорія Антоновича** (1892-1969; народився в м. Новогеоргіївськ) – українського графіка. Виконав літографії «Т. Г. Шевченко в Орській фортеці» (1939), «Т. Г. Шевченко у Енгельгардта», «Маленький Тарас слухає свого діда» (1961) та ін.

Лютий

2 – 120 років від дня народження **Маланюка Євгена Філімоновича** (1897-1968) – поета, літературознавця, культуролога, історіософа. Народився в смт. Новоархангельську.

11 – 50 років від дня народження (м. Мала виска) **Андрушко Тетяни Володимирівни** (1967), поетеси, журналістки. Лауреат обласної премії ім. Є. Ф. Маланюка (2009).

13 – 110 років від дня народження **Савіна Віктора Маркіяновича** (1907-1971) – українського живописця. Народився в с. Завадівка Бобринецького району. Твори: «Кармалюк» (1937), «Т. Г. Шевченко» (1939), «Наші дівчата» (1967) та ін.

14 – 120 років від дня народження **Арго Абрама Марковича** (Гольденберга; 1897-1968) – російськомовного поета, сатирика, драматурга, перекладача. Народився в м. Єлисаветграді.

20 – 65 років від дня народження (1962, м. Кіровоград) **Гребньова Геннадія Вікторівича** (псевдонім Віктор Орлі), художника. З 2004 р. мешкає у Франції (м. Марсель). Втілює авторський проект «Під сонцем Прованса»: серії картин «Альпи», «Старий порт», «Квіти Прованса» та ін.

24 – 80 років від дня народження **Різниківа Олексі Сергійовича** (1937) – поета, прозаїка. Жив у м. Кіровограді, де був засуджений (1958-1971 рр.) за антикомуністичну діяльність. У повісті «Тиждень укрмови» події відбуваються у нашому місті.

Березень

10 – 175 років від дня народження **Лисенка Миколи Віталійовича** (1842-1912) композитора, фундатора української класичної музики, педагога. Дитинство пройшло у містечку Крилів (нині Світловодськ). Неодноразово бував у брата Андрія в Знам'янці. У 1890 р. давав великий концерт в нашому місті.

13 – 80 років від дня народження **Отяна Анатолія Васильовича** (1937-2012), письменника, мемуариста. Народився у м. Кіровограді. Останні роки життя провів у Франкфурті-на-Майні (Німеччина). У книзі «Военное детство одного мальчика» висвітлив трагічні події окупації нашого міста, Голокосту та післявоєнної відбудови.

14 – 70 років від дня народження **Повелька Кузьми Івановича** (1947) – українського прозаїка, журналіста. Народився в с. Іванівка Олександрівського району.

18 – 70 років (1947) від дня народження (м. Ленінакан, Вірменія) **Пунгіна Анатолія Андрійовича**, художника-монументаліста. Нині постійно проживає у нашому місті. Основні твори: гобелен «Осінь» (1978), серії вітражів «Пори року» (1979-1980), «Козацька слава» (1990-1991); картини: “Музика” (1983), “Гетьман Б. Хмельницький” (1989), “Полковник М. Кривоніс” (1990), “Кручені паничі” (1995). Член НСХУ (1994).

30 – 110 років від дня народження **Липи Олексія Лаврентійовича** (1907-1991) – вченого, ботаніка. Народився в м. Єлисаветграді. Автор 80 монографій, 150 навчальних посібників. Розробив і впровадив у 1952 році єдину українську термінологію з ботаніки та дендрології.

Квітень

23 – 75 років від дня народження **Гончаренка Валерія Васильовича** (1942-2000) – українського поета. Фундатор та керівник міської літературної студії “Сівач”.

27 – 70 років від дня народження **Кобзаря Володимира Федоровича** (1947) – українського прозаїка, публіциста. Багато років жив і працював на Кіровоградщині. Твори для дітей: «Буваличі» (1993), «Про велике зелене дерево», «Гуси лебеді» (2013), «Як у раю» (2014). Повість «Запах фіалки» отримала перше місце Корнійчуковської премії в номінації «Проза для дітей старшого віку та юнацтва» (2015).

Травень

1 – 75 років від дня народження **Колесник Євдокії Василівни** (1942) – української співачки, Лауреата Державної премії ім. Т.Г. Шевченка (1976). Народилася в с. Пустельникове Олександрійського р-ну.

2 – 50 років від дня народження **Шепеля Федора Олександровича** (1957) – краєзнавця, публіциста, літературного критика, бібліофіла. Живе і працює в м. Кіровограді. Лауреат обласної премії ім. В. Яструбова (2014).

15 – 95 років (1922-2009) від дня народження (м. Єлисаветград) **Корнєєва Леоніда Яковича**, художника. Малював пам'ятки місцевої архітектури та історії: «Театр ім. М. Кропивницького», «Фонтан на площі Кірова», автор великої серії портретів «Наші земляки» та натюрмортів.

19 – 75 років від дня народження **Камінського Юрія Михайловича** (1942) – поета, прозаїка, перекладача, журналіста. Багато років жив і працював у м. Кіровограді.

22 – Обласне свято поезії.

Червень

14 – 70 років від дня народження **Степаненко Оксани Миколаївни** (1947-1999) – поетеси. Народилась у с. Злинка Маловисківського району.

17 – 105 років від дня народження **Клименка Якова Дмитровича** (1912-1984) – українського прозаїка. Народився в смт Олександрівка.

21 – 120 років від дня народження **Кондратюка Юрія Васильовича** (Шаргей Олександр Гнатович; 1897-1942) – одного з піонерів ракетної техніки. Жив у м. Мала Виска в 30-і роки. Розрахунки вченого-винахідника лягли в основу розробки траєкторії польоту людини на Місяць.

25 – 110 років від дня народження **Тарковського Арсена Олександровича** (1907-1989) – російського письменника, перекладача. Народився в м. Єлисаветграді. Друкуватися почав 1926р. Автор поетичних збірок «Перед снігом» (1962), «Гонець» (1969), «Вірші» (1974), «Зимовий день» (1980) та ін. З 2011 року його ім'я носить одна з вулиць нашого міста.

25 – 195 років (1822) від дня народження (с. Миколаївка Олександрійського повіту) – **Гулака Миколи Івановича** (1822-1899), педагога, вченого-енциклопедиста, одного із засновників Кирило-Мефодіївського товариства.

26 – 80 років від дня народження **Юр'єва Валерія Олексійовича** (1937-1980) – українського поета. Народився в с. Лозоватка Новоукраїнського району.

28 – 80 років (1937) від дня народження (с. Осички Вільшанського району) **Кердіваренка Олександра Федоровича**, журналіста і письменника, серед творів якого знайдемо гумор і сатиру, ліричні вірші, детективні твори, публіцистику. Лауреат обласної літературної премії ім. Є. Ф. Маланюка (2009).

30 – 100 років від дня народження **Коростіної Людмили Яківни** (1917-1988) – російськомовної дитячої письменниці. Народилася на ст. Долинська.

Липень

3 – 90 років від дня народження **Смоленчука Миколи Кузьмовича** (1927-1993) – українського прозаїка і літературознавця. Народився в м. Бобринці. Зазнав переслідувань за «націоналізм». Автор романів: «Сиве покоління» (1965), «Ой літав орел» (1969), «Білі бланкети» (1985); повістей «Степи полинові» (1961), «Степівчани» (1963).

9 – 70 років від дня народження (1947) **Терена Віктора Васильовича** (справжнє прізвище Таран), поета і письменника. Народився в с. Павлиш Онуфріївського району. Учень В. Сухомлинського. Твори для дітей «Котилася горошина» (1985), «Найд: повість про одного пса, його друзів і недругів, красуню Лисичку та Кота-астронома» (2010), «Повістинка про Потворка» (2003), «Риба, яка вмiла грати на трембіті» (2004). За повість «Хлопчик з планети «Ч» та Вогняні Пси» письменникові було присуджено звання лауреата літературно-мистецької премії імені Лесі Українки (2014 рік).

12 – 115 років від дня народження **Голоти Петра Івановича** (Мельника; 1902-1949) – поета і прозаїка. Народився в с. Балашівка (нині у складі м. Кіровограда). Один із організаторів створення музею М. Черемшини, ілюстратор його творів. Казка для дітей – «Паротяг» (1928).

22 – 95 років від дня народження **Вісікана Панаса Захаровича** (1922-1963) – українського письменника. Народився в с. Подорожне Світловодського району. Автор книг для дітей «Ігорок Мережа» (1956), «Дві топольки» (1961), «В печері святої Магдаліни» (1963), «Подорож на вогняну землю» (1967), «Страховисько з однією зяброю» (1968).

31 – 80 років від дня народження **Холодного Миколи Костянтиновича** (1937-2006) – поета, літературознавця. Жив і працював на Кіровоградщині в 60-і роки. Збирав матеріал для книги «Про душу в пісні та про пісню в душі». Спогади про наш край є і в автобіографічній повісті «Я народився біля підніжжя Везувію» (1991).

Серпень

5 – 60 років від дня народження **Горчар Катерини Георгіївни** (1957) – поетеси, журналістки. Народилась в с. Інгуло-Кам'янці Новгородківського району. Лауреат обласної літературної премії ім. Є. Ф. Маланюка (2007).

11 – 60 років (1957) від дня народження (м. Миколаїв) **Могилюка Володимира Олександровича**, поета. Починав як пародист, автор збірників літературних пародій: «Відблиски Дикого Поля» (1996), «Органіка душі» (1997). Лірична поезія представлена у збірках «Сіроокого світу світлини» (1998), «Пісок часу» (2000), «Свято врожаю» (2006) та ін. Переклав низку віршів Арсенія Тарковського на українську мову.

14 – 80 років від дня народження **Базилевського Володимира Олександровича** (1937) – поета, прозаїка, публіциста, критика, літературознавця. Народився в с. Павлиш Онуфріївського району. Окремі поезії перекладалися російською, болгарською, угорською мовами. Член НСПУ.

23 – 60 років від дня народження **Кононенка Олексія Анатолійовича** (1957) – поета. Народився в с. Роздолля Компаніївського району. Автор понад 200 пісень (зокрема «Доне, моя донечко» на музику М. Свиридюка).

27 – 115 років від дня народження **Яновського Юрія Івановича** (1902-1954) – прозаїка, драматурга, кіносценариста. Народився на хуторі Маєрове (нині с. Нечаївка Компаніївського району). З 2015 відроджено обласну премію ім. Ю. І. Яновського, що має всі шанси стати всеукраїнською.

30 – 95 років від дня народження (с. Новоскелюватка Олександрійського повіту, нині Казанківського району Миколаївської області) **Глазового Павла Прокоповича** (1922-2004), поета-гумориста, сатирика. Автор 13 книг сатири та гумору, 6 книжок для дітей.

Вересень

3 – 155 років від дня народження **Тарковського Олександра Карловича** (1862-1924) – громадського діяча, народовольця, мемуариста. Народився в с. Миколаївка Кіровоградського району. Писав прозу, вірші, перекладав твори зарубіжної літератури. Один із засновників Єлисаветградської громадської бібліотеки (1897).

6 – 120 років від дня народження **Микитенка Івана Кіндратовича** (1897-1937) – українського прозаїка, драматурга. Народився в с. Рівне Новоукраїнського району. Завідував лікпунктом у с. Нечаївці, а також писав вірші і короткі п'єси на злободенні теми. Повісті «Антонів огонь», «Брати», «Гавриїл Кириченко — школяр» (пізніша назва — «Дитинство Гавриїла Кириченка»), «Вуркагани» (1927) стали помітним явищем у прозі 20-х років, неодноразово перевидавалися. Сорок творів нашого земляка перекладені 16 мовами світу. Репресований в жовтні 1937. Посмертно реабілітовано в 1956 р.

9 – 55 років від дня народження **Шила Віктора Анатолійовича** (1962) – поета. Живе і працює в м. Кіровограді.

15 – 120 років від дня народження **Меламуда Хаїма Гершковича** (1907-1993) – прозаїка, письменника, який писав єврейською, українською, російською мовами. Народився в с. Хашувате Гайворонського району. Особливий інтерес становлять «Хашуватські оповідання» (1984).

24–30 – Обласне театральне свято “Вересневі самоцвіти”.

Жовтень

6 – 135 років від дня народження **Шимановського Кароля** (1882-1937), польського композитора,

піаніста, педагога, музичного діяча. Навчався і тривалий час жив у м. Єлисаветграді. У нашому місті створено музей музичної культури ім. К. Шимановського.

6 – 90 років від дня народження **Оліфіренка Івана Павловича** (1927-2005) – прозаїка, публіциста, краєзнавця. Народився в с. Тернівка Новоархангельського району. Одна з найвідоміших книг «Там, де Ятрань...».

13 – 160 років від дня народження **Конощенка (Грабена) Андрія Михайловича** (1857-1932) – фольклориста. Народився в с. Обознівка (тепер у складі м. Кіровограда). Зібрав та записав майже 1000 народних пісень, упорядник збірок «Українські пісні» (1900) та «Українські пісні з нотами» (1900-09).

15 – 65 років від дня народження **Гая Анатолія Івановича** (1952) – українського прозаїка. Народився в с. Бірки Олександрівського району. Автор 14 прозових книг для дітей і дорослих.

17 – 85 років від дня народження **Шутенка Кіма Олександровича** (1932) – українського композитора. Живе і працює у м. Кіровограді. У доробку багато дитячих п'єс для фортепіано, домри, гобою, труби, скрипки.

25 – 115 років від дня народження **Костюка Григорія Олександровича** (1902-2002) – літературознавця. Упорядник архіву В. Винниченка, автор численних публікацій про нього, меценат спорудження пам'ятника письменнику у нашому місті.

27 – 135 років від дня заснування українського професійного театру.

Листопад

12 – 90 років від дня народження **Чубенка Володимира Аврамовича** (1927) – українського поета, гумориста. Народився в с. Дубівка Новопраського району (нині Олександрійський район).

17 – 95 років від дня народження **Книша Георгія Арсеновича** (1922-1997) (справжнє прізвище Книшев) – поета, прозаїка. Народився в смт Петрове. Автор 11 книг поезій, 9 романів, співавтор віршованої казки «За горами, за лісами...» (1969).

22 – 90 років від дня народження **Владимирової Валентини Харлампіївни** (1927) – кіноактриси. Дитячі та юнацькі роки пройшли в с. Василівці Новомиргородського району. Зіграла понад 100 ролей: Катерина Іванівна («Все починається з дороги», 1960), Марія Агафонова («Не забудь, станція Лугова», 1967), Тітка («Білий Бім Чорне вухо», 1977), Марія Кирилівна («Угрюм-ріка», 1968) та ін.

Грудень

8 – 125 років від дня народження **Осмьоркіна Олександра Олександровича** (1892-1953) – художника. Народився у м. Єлисаветграді. Жив у будинку дядька – відомого архітектора Я. Паученка. Емоційні

переживання того часу фіксують малюнки О. Осмьоркіна 1900-х рр. «Романтична сцена», «Ляльковий театр», «Арлекін і Коломбіна».

12 – 120 років від дня народження Назаревського Олександра Андріановича (1887-1977) – літературознавця. Народився в м. Златополі (Новомиргород).

18 – 125 років від дня народження **Куліша Миколи Гуровича** (1892-1937) – українського драматурга-новатора. У 1925 році працював у м. Зінов'євську (нині м. Кіровоград).

26 – 60 років (1957) від дня народження (м. Кіровоград) **Любарського Романа Рафаїловича**, поета, журналіста, краєзнавця.

27 – 110 років від дня народження **Червоніщенка Івана Григоровича** (1907-1984) – українського поета. Народився в с. Полякове Бобринецького району.

28 – 95 років від дня народження **Демченко Галини Олексіївни** (1922-1986) – української письменниці. Народилася у смт Олександрівка. Автор збірок творів для дітей: «Малятам» (1955), «Дідусеві казки» (1957), «Оповідання золотавки», «Квіти-Квітоньки»(1960), «Що росте на полі» (1963), «Скаче зайчик» (1970) та ін.

Пам'ятні події року

- 655 років тому (1362) відбулася **Синьоводська битва**. Українсько-литовське військо князя Ольгерда розгромило монголо-татарські полчища на р.Синюсі (територія нинішнього Новоархангельського району).
- 250 років від перших згадок про **м. Бобринець** (1767) Кіровоградської області.
- 265 років тому (1752) засновано **м. Новомиргород**.
- 110 років тому в 1907 р. почала працювати **Єлисаветградська міська електрична станція**.
- 120 років тому (13 червня 1897р.) відкрито **трамвайне сполучення в м. Єлисаветграді**.
- 125 років тому (1892) почало діяти **телефонне сполучення в м. Єлисаветграді**.
- 150 років тому (15.10.1867) в Єлисаветграді відкрито **постійний театр**, побудований інженерним полковником В. Трамбицьким.
- 120 років тому (1897) друкарня братів Шполянських в Єлисаветграді видала **книгу О. Пашутіна «Исторический очерк города Елисаветграда»**.